

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERSVINGS- OCH KULTURMINISTERIET

ELO-strategian toimeenpano jäsenten taustaorganisaatioissa vuonna 2025

ELO-foorumi 25.11.2025

ELO-strategian strategiset tavoitteet 2020-2028

Elinikäisen ohjauksen strategia

Jokaisella on mahdollisuudet ja taidot tehdä tietoisesti suunnitelmia sekä koulutus- ja työurapäätöksiä muuttuvassa työn maailmassa.

Ohjauksen järjestämistä koskevat päätökset perustuvat tietoon. Kansallisella, sektorirajat ylittävällä palvelujen ja vaikuttavuuden seurannalla voidaan tehostaa tiedolla johtamista sekä paikallisesti että kansallisesti.

**Tietoon
perustuen**

Digitaalisesti

Toimiva jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus, jossa ohjaus ja urasuunnittelunäkökulma ovat keskiössä palvellen sujuvasti elinikäistä oppijaa mm. tekoälyä hyödyntäen.

**Saavutettavasti ja
asiakaslähtöisesti**

**Yhdenvertaisesti
ja kestävästi**

Ohjaus edistää tasa-arvoista, oikeudenmukaista ja monimuotoista yhteiskuntaa ja hyvinvointia Suomessa.

Laadukkaasti

**Ohjaustyötä tekevillä
on valmiudet ja
osaaminen
laadukkaaseen
monikanavaiseen
ohjaustyöhön.**

ja osaavasti

**Monialaisesti ja
koordinoidusti**

Ohjausta toteuttavien sektoreiden yhteistyö on sujuvaa ja työnjako selvää. Eri sektoreilla valmisteltavat ohjauksen kehittämistoimet suunnitellaan ja tehdään yhä enemmän monihallinnollisena, eri hallinnonalojen yhteistyönä.

Yleisesti strategian toimeenpanosta jäsenorganisaatioissa vuonna 2025

Edistetty strategiaa tai sen osatavoitetta

- Omassa toiminnassaan
- Yhteistyössä ja vakiintuneissa yhteistyörakenteissa tiedonvaihtoa ja osaamisen vahvistamista: webinaareja, aamukahveja, seminaareja, tilai
- Myös mainostettu/hyödynnetty RRF-julkaisuja
- Tulevaisuuden kehittämistarpeet: selvityksiä mm. OPH vst-sevlytys, tutkimushankkeita, kannanottoja mm. seuraava hallitusohjelma
- Muutokset koulutusjärjestelmässä: Oppimisen tuki; YTO

Saavutettavasti ja asiakaslähtöisesti

- Erilaiset tilaisuudet, tno-palvelut, puhelinpalvelut eri kielillä, nettisivut
- Palvelut ml materiaalipaketit erilaisille asiakasryhmille
- Ruotsin kieliset ja muun kieliset palvelut

Digitaalisesti

- Osaamisen vahvistaminen ml selvitykset
- Välineet, palvelut ja ratkaisut: Osaamispolku, Osaamistarvekartoitus
- Tekoälyn huomioiminen

Laadukkaasti ja osaavasti

- Osaamisen vahvistaminen, kehittämishankkeet, kurssit mm. E-oppivassa, KEHA-akatemiassa, TUUTTI-palvelussa

Yhdenvertaisesti ja kestävästi

- Eri kohderyhmien huomioiminen
- Materiaalipankkeja, tietoa
- Eettiset ohjeet, kestävä kehitys

Monialaisesti ja (koordinoidusti)

- Alueellisen yhteistyön edistäminen ELY-keskus ja AVI – svenska enheten, hyvinvointialueet ja työllisyysalueet, kirjastojen kanssa

Tietoon perustuen

Sosiaali- ja terveysministeriö

Sosiaali- ja terveysministeriö on edistänyt ELO-strategian tavoitteita toimintasuunnitelmansa 2024–2027 mukaisesti mm. seuraavasti:

- On vahvistettu **monialaista yhteistyötä**. Ministeriö ohjaa ja tukee hyvinvointialueita palveluiden järjestämisessä sekä kehittää yhdyspintoja kuntien, järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa. Tavoitteena on vahvistaa palvelujen saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta
- On edistetty **digitaalisia ratkaisuja**. Digitaalisten palvelujen kehittämisellä lisätään ihmisten mahdollisuuksia ylläpitää omatoimisesti hyvinvointiaan, terveyttään ja toimintakykyään. Samalla voidaan vähentää raskaiden palvelujen tarvetta ja parantaa ohjauksen saatavuutta.
- On laaja-alaisesti vahvistettu **osallisuuden toteutumisen** edellytyksiä, parannettu ja luotu palvelupolkuja
- On vahvistettu tulevaisuuden koulutusrakenteita sekä varmistettu ammatillista kehittymistä yhdessä OKMn kanssa

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Opetushallitus: Elinikäisen ohjauksen strategia ja opinto-ohjauksen kehittäminen perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa

Opinto-ohjauksen kehittäminen perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa

Saavutettavuus ja asiakaslähtöisyys

- [Ohjauksen päivät 2025 - Ohjaustyö muuttuvassa maailmassa](#)
- [Opinto-ohjauksen aamukahvit | Opetushallitus](#)
- [Perusopetuksen ja ammatillisen koulutuksen kielitaitowebinaari](#)

Digitaalisuus

- [Ohjauksen päivät 2025 - Ohjaustyö muuttuvassa maailmassa](#)
- [Opinto-ohjauksen aamukahvit | Opetushallitus](#)
- Osaamispolku - Opetushallituksella ylläpitoon ja rekistereihin liittyviä tehtäviä 1.1.2026 alkaen

Opinto-ohjauksen kehittäminen perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa

Laadukkuus

- [Ohjauksen päivät 2025 - Ohjaustyö muuttuvassa maailmassa](#)
- [Opinto-ohjauksen aamukahvit | Opetushallitus](#)
- [Selvitys elinikäisestä ohjauksesta vapaan sivistystyön oppilaitoksissa](#)
[Vapaan sivistystyön tulevaisuustyöryhmä - OKM - Opetus- ja kulttuuriministeriö](#)

Yhdenvertaisuus ja kestävyys

- [Ohjauksen päivät 2025 - Ohjaustyö muuttuvassa maailmassa](#)
- [Opinto-ohjauksen aamukahvit | Opetushallitus](#)
- [Perusopetuksen ja ammatillisen koulutuksen kielitaitowebinaari](#)

Opinto-ohjauksen kehittäminen perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa

Monialaisuus ja koordinointi

- [Ohjauksen päivät 2025 - Ohjaustyö muuttuvassa maailmassa](#)
- [Opinto-ohjauksen aamukahvit | Opetushallitus](#)
- [Perusopetuksen ja ammatillisen koulutuksen kielitaitowebinaari](#)

Tietoon perustuva ohjaus

- [Ohjauksen päivät 2025 - Ohjaustyö muuttuvassa maailmassa](#)
- [Opinto-ohjauksen aamukahvit | Opetushallitus](#)

Opinto-ohjauksen kehittäminen perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa

Opinto-ohjauksen aamukahvit kaikille koulutusasteille, joiden aihealueet käsittelevät laajasti em. tavoitteita:

Keväällä 2025 aiheina ovat olleet

- Yhteishaku, kansanopistojen Opistovuosi-koulutus ja SORA (17.1.2025)
- Työelämäpainotteisuus perusopetuksessa (14.2.2025)
- Elontila-tutkimushanke (11.3.2025)
- Yhdenvertaisuus ohjauksessa ja erilaiset ohjausympäristöt (11.4.2025)
- TEAviisarin tulokset toisella asteella (16.5.2025)

Syksyn 2025 aiheina ovat

- Oppimisen tuki ja hyvät käytänteet (12.9.2025)
- Kriisin kohtaaminen ja toivon pedagogiikka (10.10.2025)
- Oodi Ohjaamojen ja oppilaitosten yhteistyölle – paikallisia ja alueellisia ratkaisuja (7.11.2025)
- Kouluun kiinnittyminen ja kiusaamisen ehkäisy (5.12.2025)

Opinto-ohjauksen kehittäminen perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa

Yhteistyö ja vaikuttaminen eri verkostoissa ja ohjausryhmissä

- ELO foorumi, ALPE (Perusopetuksen jälkeisten hakujen toteuttamisen ja Opintopolku.fi -palvelun kehittämisen ohjausryhmä), Euroguidance kansallinen ohjausryhmä, JOD, Oppimisen tuen työryhmät, TAITAJA 2025 tapahtuman ohjausryhmätyöskentely jne.
- SOPO-yhteistyö
- Yhteistyö opiskelijajärjestöjen kanssa (Sakki ry, Osku, Lukiolaisten liitto jne.)
- Yhteistyö Tet.fi-palvelun kanssa

Opinto-ohjauksen kehittäminen perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa

Oppimisen tuen uudistus

- [Oppimisen tuen uudistus perusopetuksessa | Opetushallitus](#)
- [Oppimisen tuen uudistus lukiokoulutuksessa | Opetushallitus](#)
- [Oppimisen tuen uudistus ammatillisessa koulutuksessa | Opetushallitus](#)
 - Hankkeet: <https://www.oph.fi/fi/avustukset/ammattillisen-koulutuksen-oppimisen-tuen-kehittamishankkeet>
 - Tilaisuudet toimeenpanon tukeen liittyen: <https://www.oph.fi/fi/uutiset/2025/oppimisen-tuki-uudistuu-ammattillisen-koulutuksen-toimeenpanon-tuki-kaynnistyy>
 - Valtionavustushankkeiden päätöstilaisuus 12.11. 2025:
<https://tapahtumat.oph.fi/ammattillisenkoulutuksenoppimisentuenvaltionavustushankkeidenpaatostapahtuma/FI>

Opinto-ohjauksen kehittäminen perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa

Opinto-ohjaus ammatillisessa koulutuksessa

- Webinaari 6.2.2025: Kielitietoisuus ohjauksessa - osa kielitietoisuusverkoston aamukahveja
Webinaari 12.12.2025 [Perusopetuksen ja ammatillisen koulutuksen kielitaitowebinaari](#)
- Yhteisten tutkinnon osien (YTO) päivitys: opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet (1 osp) opinnot päivitys; webinaarit 20.3.2025, 3.4.2025, 16.5.2025, 11.8.2025, 9.10.2025; päivityksessä hyödynnetään [Urasuunnittelutaidot | Hyria](#) -kokonaisuutta
- Maahamuuttotilanteiset opiskelijat ammatillisessa koulutuksessa – nettisivujen päivitys
- Jenni Venejärven YAMK-opinnäytetyö: ”Oppivelvollisuuspingis - Miksi sama oppivelvollinen nuori päätyy useamman kerran asuinkunnan ohjaukseen? Opinnäytetyö on tehty Opetushallituksen toimeksiannosta/yhteistyössä, esitelty Opetushallituksessa 30.4.2025

Opinto-ohjauksen kehittäminen perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa

Opinto-ohjaus perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa

- Perusopetuksen ja lukion oppimisen tuen uudistukseen liittyvät opinto-ohjauksen asiat; mm. arviointiin ja yhteishakuun vaikuttavat asiat sekä sisällölliset ohjauksen painotukset
→ Webinaarit, opinto-ohjauksen aamukahvit ja tukimateriaalit nettisivuille, olemassa olevien tukisivujen päivitys 4/2025-12/2025
- Työelämäpainotteisen perusopetuksen (ns. Teppo) toiminnan selvitystyö perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin. Selvitystyö keskeytetty 4/2025.
- JOPO-toiminnan esittely, OECD WBL Peer-learning Session 31.3.2025
- Webinaari 12.12.2025 [Perusopetuksen ja ammatillisen koulutuksen kielitaitowebinaari](#)
- Lukion opinto-ohjaajien verkoston (LUKE) ja kehittäjäopojen tiimin tapahtumissa ja viestinnässä huomioitu ELO-strategian teemoja

Hyvän ohjauksen kriteerit

Hyvän ohjauksen kriteerit (oph.fi)

Ohjaus huomioi
oppijan
kokonaistilanteen

Ohjaus on
oppijälähtöistä ja
vuorovaikutteista

Ohjaus on
saavutettavaa ja
monikanavaista

Ohjaus on monialaista
yhteistyötä

Ohjaus on
yhdenvertaista, tasa-
arvoista ja eettisesti
kestävää

Ohjaus tukee
siirtymävaiheen
yhteistyötä

Ohjaus tukee
urasuunnittelutaitoja

Ohjaus edistää
vaikuttavaa
työelämäyhteistyötä

**Hyvän ohjauksen kriteereissä on huomioitu Elinikäisen ohjauksen strategian
tavoitteet ja toimenpidesuosituksat, joita siis ovat**

saavutettavuus ja asiakaslähtöisyys

digitaalisuus

laadukkuus

yhdenvertaisuus ja kestävyys

monialaisuus ja koordinointi

tietoon perustuva ohjaus

Euroguidance, Opetushallitus

Euroguidance-palveluilla vaikutetaan siihen, että kansainvälisyys on tiiviisti mukana elinikäisessä ohjauksessa

2. Laadukkaasti ja osaavasti

- **Euroguidance tarjoaa koulutusta tieto-, neuvonta- ja ohjausalan ammattilaisille ja opiskelijoille kansainvälisyyskysymyksissä ja tukee ohjaajien omaa kansainvälistymistä osana ammatillista kehittymistä.**
- Euroguidance on järjestänyt opinto-ohjaajakoulutusyksiköille tapaamisen, jossa on yhdessä kehitetty tapoja edistää ohjausalan opiskelijoiden ja ammattilaisten kansainvälisyysohjauksen osaamista sekä heidän kansainvälistymistään.
- Euroguidance on kouluttanut opinto-ohjaajaopiskelijoita kansainvälisyysohjauksen teemoista. Koulutuksia kehitetään sekä koulutusyksiköiden että opiskelijoiden palautteen perusteella.
- Euroguidance on lähettänyt ohjausalan ammattilaisia opintovierailulle Saksaan ja Euroguidance-verkoston konferenssiin Latviaan.

4. Yhdenvertaisesti ja kestävästi

- **Kansainvälistymisen tasa-arvon edistäminen viestimällä ja kouluttamalla**
- Euroguidance on kouluttanut ohjausalan ammattilaisia ja jakanut tietoa kansainvälistymisen tasa-arvon edistämisestä erilaisissa ohjauksen ja kansainvälistymisen tapahtumissa.
- **Ohjausosaamisen tukeminen myös kestävyys-, kestävämmän kansainvälisyyden ja antirasismien teemoista.**
- Euroguidance on nostanut edellä mainittuja teemoja viestinnässään ja koulutuksissaan.

6. Tietoon perustuen

- **Euroguidance tuottaa tietoa ja viestii ajankohtaisesta kansainvälisestä keskustelusta, kehittämistyöstä ja hyvistä eurooppalaisista käytännöistä.**
- Ohjausalan opiskelija tuotti opinnäytetyön kansainvälisyysohjauksen määrittelystä politiikkadokumentteihin perustuen. Terminologinen määritelmä otettiin käyttöön Euroguidancessa.
- Euroguidancen viestintää on kehitetty asiakaslähtöisesti kyselyiden pohjalta mm. ruotsinkielistä viestintää.
- Euroguidance on viestinyt globaaleista ja kansainvälisistä ohjausalan ajankohtaisista aiheista.

KEHA-keskus 1/3

KEHA-keskuksen tuki: kaikille avoimet koulutukset ja tapahtumat

- Kaikille avoimet itseopiskeltavat verkkokoulutukset ohjaajille eOppivassa: Ohjausosaamisen koulutuskokonaisuus (suomi, ruotsi)
 - Teemoina ohjaajien digitaidot, vihreä ohjaus, kieli- ja kulttuuritietoisuus sekä sukupuolten tasa-arvo
- Maahanmuuttaneiden ohjaus- ja neuvontatyön koulutus ammattilaisille MAUNO-verkkokoulutus oppimisympäristö KEHA-akatemiassa.
- Kotoutumisen edistämisen kaikille avoin koulutustarjonta kotoutuminen.fisivuilta.
 - Esim. Kotoutumisesta-sarja, jossa tarkasteltu kotoutumista eri näkökulmista, Kulttuurien kohtaaminen asiakastyössä -koulutus.

KEHA-keskus 2/3

KEHA-keskuksen tuki rajatuille kohderyhmille

- Työvoimaviranomaisille, kotoutumistehtävissä kunnissa ja hyvinvointialueilla toimiville sekä monialaisille toimijoille laajasti koulutustarjontaa KEHA-keskuksen Tuutti-palvelussa*, esim.
 - webinaareja ja pidempiä koulutuksia
 - itseopiskeltavia verkkokoulutuksia
- Aiheina mm. asiakkaan kohtaaminen, työkyky, osaamisen tunnistaminen, palvelutarve, työnhaku, toimiala- ja työmarkkinatietous ja moniammatillinen tuki.
 - Lisäksi järjestelmiin ja lainsäädäntöön liittyvät koulutukset
- TYM-verkostoille** sekä Ohjaamoille vertaisoppimisen fasilitointia, tiedontuotannon tukea sekä koulutuksia. Nuorille ja Ohjaamoille tukea myös Onni-toiminnan kautta.

*Tuutti-palvelu on KEHA-keskuksen ylläpitämä työllisyyden ja kotoutumisen edistämisen sekä monialaisten palvelujen ja yhteistyöverkostojen yhteinen valtakunnallinen tiedon, yhteistyön, osaamisen kehittämisen ja viestinnän alusta. Palvelussa on yhteistyökumppaneita sadoista eri organisaatioista (yli 12 000 käyttäjää). Koulutustilaisuuksia on järjestetty vuoden 2025 aikana n. 130 kpl, jonka lisäksi Ohjaamoille omaa koulutustarjontaa. Verkkokoulutuksia on suoritettu hyväksytysti yli 5000 kertaa.

**TYM-yhteistoimintamallissa työvoimaviranomainen, hyvinvointialue ja Kela yhdessä arvioivat työttömän palvelutarpeen ja yhteensovittavat työvoima-, sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalvelut kokonaisuuksiksi.

KEHA-keskus 3/3

KEHA-keskuksen tuki: Osaamispolku.fi

- Mukana rakentamassa Osaamispolku.fi -palvelua, mm. Ohjaajien osion sisällöt
- Urasuunnittelutaitojen kokonaisuus viety Osaamispolkuun
 - Urasuunnittelutaitojen viitekehys
 - Ohjaajien tukimateriaal
 - Digitaalinen Urataidot-työkalu, jonka avulla yksilöt voivat pohtia ja kehittää omia urasuunnittelutaitojaan.
 - Tehtävät voi tehdä Osaamispolussa ja tallentaa itselleen pdf:nä, jonka voi lähettää esim. sähköpostilla ohjaajalleen.
 - Työkirja - vastaavat tehtävät löytyvät digitaalisesti Urataidot-työkalun sisältä
- Ohjausalan ammattilaisten osaamiskuvaukset ja Ohjausalan koulutus Suomessa: selvitys koulutusten rakenteista ja sisällöistä viety Osaamispolkuun
- Elinikäisen ohjauksen käsikirja viety Osaamispolkuun

JOTPA - SKOLS

2. Digitaalisesti

- Tukimateriaali ohjaustyötä tekeville | Osaamistarvekompassi
- Osaamispohjainen CV | Osaamistarvekompassi

4. Yhdenvertaisesti ja kestävästi

4.3 Ohjauksella pyritään purkamaan ammattien sukupuolittumista ja muita ennakkokäsityksiä, tuetaan työelämän monimuotoisuutta ja yhdenvertaisuutta sekä edistetään kestävä kehitystä.

Pohdintakysymyksistä: "Miten voitaisiin tunnistaa kohderyhmiä, jotka eivät löydä ohjaukseen tai se ei ole heille toimivaa erityistarpeista (esim. vamma/ oppimisvaikeus, kielitaito, perhetausta) johtuen? Miten näihin erityistarpeisiin voitaisiin vastata paremmin?"

- **Tuotettu Työssä oppiminen sujuvaksi- materiaalipankki** aikuisten oppimisen haasteista työelämässä; tietoa ja työkaluja oppimisen haasteiden tunnistamiseen ja tukemiseen.
 - Yleiskieli: [Työssä oppiminen sujuvaksi -materiaalipankki | Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus](#)
 - Selkokieli: [Työssä oppiminen sujuvaksi \(selkokieli\) | Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus](#)
- **Tuotetaan tietoa matalasti koulutettujen kannustamisesta koulutukseen.** Hakevan toiminnan tutkimuskokonaisuus; kirjepostikokeilu ja pilotti. Loppuraportti vuoden 2026 puolella. [Hakevan toiminnan pilotti | Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus](#)

6. Tietoon perustuen

- Edellytetään ohjauksen toimia (uraohjaus ja urasuunnittelutaitojen tukeminen, oppimaan oppimisen taitojen ohjaus, oppimisen haasteiden tunnistaminen ja siihen liittyvä pedagoginen tuki) rahoittamissamme koulutuksissa. Kerätään opiskelijapalautetta ohjauksen toimien koetusta hyödyistä ja tarpeesta. Palveluntuottajat kuvaavat toimien toteutumista.
- **Tuotetaan tietoa matalasti koulutettujen kannustamisesta koulutukseen.** Hakevan toiminnan tutkimuskokonaisuus; kirjepostikokeilu ja pilotti. Loppuraportti vuoden 2026 puolella. [Hakevan toiminnan pilotti | Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus](#)

Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland - Svenska enheten för bildningsväsende

Svenska enheten för bildningsväsendet vid utgå i sitt arbete från strategin för livslång vägledning:

De svenskspråkiga LIV-sektionerna i Egentliga Finland och Nyland samt LIV-sektionen i Österbotten och Mellersta Österbotten har fortsatt sin verksamhet för att **främja samarbetet inom vägledningen i regionerna**

- Guiden för livslång vägledning samt övriga resultat jämte material i anslutning till RRF-projekten har presenterats och diskuterats
- Samarbete med arbetslivet, sysselsättningstjänsterna och karriärtjänster för vuxna har varit aktuella teman i LIV-sektionen i Österbotten och Mellersta Österbotten. Flera studiebesök till företag och utbildningsanordnare har ordnats
- Ett samarbete med välfärdsområdet i Egentliga Finland har initierats i LIV-sektionen i Egentliga Finland
- **ELOLIV 2025** ordnades i samarbete mellan ELO-koordinatorerna i NTM-centralerna och svenska enheten, tema: matchning, etisk vägledning och integration
- Samarbete med ministerierna (UKM, ANM) och universiteten (ÅA, JYU) vid utarbetandet av svenskspråkiga publikationer inom vägledningsområdet
- Diskussioner gällande samarbetsmöjligheter mellan svenska enheten och Enheten för arbetskraftsservice vid Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland
- Utlåtanden om ansökningar gällande svenskspråkig utbildning, ESF-ansökningar, ansökningar till Skols
- Sakkunnig- och styrgruppsarbete i utvecklingsprojekt gällande kontinuerligt lärande, t.ex. Lärsam
- Möten med Haaga-Helia och HAMK gällande resultat från Elontila (Elinikäisen ohjauksen kansallinen arviointi)
- Diskussioner med UKM (Ulla-Jill Karlsson) gällande uppföljningen av strategin
- Lobbning för att lyfta fram behov av forskning, utbildning, statistik och rapporter ur ett svenskspråkigt perspektiv

ELY-keskusten ELO-ryhmät ja verkostot 1/4

SATAKUNNAN ELO-verkosto

Satakunnan ELO-verkosto kokoontuu tänä vuonna kolme kertaa. Lisäksi on järjestetty yhteinen tilaisuus eri verkostoille (ELO, jao ja työelämän laadun kehittäminen) maaliskuussa teemalla tiedolla johtaminen.

Verkostokokouksissa on ollut esittelyssä laajempia kokonaisuuksia seuraavasti:

- Elinikäisen ohjauksen vahvistaminen, Eveliina Vainikka, erityisasiantuntija Työ- ja elinkeinoministeriö
- Erilaiset tavat oppia – Keinoja ja työkaluja ohjauksen tueksi, Riikka Marttinen, Erilaisten oppijoiden liitto
- Osaamispolku, Jenni Larjomaa, Opetus- ja kulttuuriministeriö

Ajankohtaisina aiheina on esitelty

- Ohjauksesta Satakunnan ja Etelä-Satakunnan työllisyysalueilla
- Etsivä nuorisotyön katsaus Satakunnasta (koordinaattori vaihtui ja samalla saatiin päivitettyä tietoa ent-toiminnasta)
- Nuorisotoimen valtionavustukset 2026 & LVV-uudistus AVIn nuorisotoimen näkökulmasta, Lounais-Suomen aluehallintovirasto
- Lisäksi aiheina mm. ELOLIV 2025, Osaamispolku, Osaamistarvekompassi, osaamismerkki, valtion aluehallintouudistus, ensi vuoden painopisteet ELO-strategian mukaisesti
- Kokouksissa on kuultu myös verkostojäsenten keskeiset kuulumiset.

Lisäksi järjestetty yhteistyössä Etelä-Savon ja Kaakkois-Suomen ELY-keskusten kanssa kaksi tilaisuutta:

- Innostu ohjauksesta: Esimerkkejä kansainvälistymisestä 28.1.2025
- Innostu ohjauksesta etänä: Onnistuneita urapolkuja 15.5.2025

ELY-keskusten ELO-ryhmät ja verkostot 2/4

LAPIN ELO-verkosto

- Järjestetty Pohjoisen oppimisen ja ohjauksen iltapäivä -tilaisuus (yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu ja Lappi) alueverkoston jäsenille ja laajemmin alueiden toimijoille teemalla ”Työssä oppiminen ja ohjaus”. Tilaisuudessa oli teemaan liittyviä asiantuntijapuheenvuoroja sekä case-esimerkkejä alueilta (hyvien käytäntöjen jakaminen).
- Lapin ELO-verkoston ELY-vetoiset ryhmät (Elinikäisen oppimisen johtoryhmä, Elinikäisen ohjauksen yhteistyöryhmä sekä Tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelujen koordinaatioryhmä) ovat kokoontuneet säännöllisesti vuoden aikana.
- Lapin ELO-verkoston eri työryhmien käsitellyt strategian mukaisia teemoja, kuten esim. valtakunnallisia ohjauksen aineistoja ja alustoja (mm. Osaamispolku) sekä valtakunnallisia ohjausta tukevia RFF-hankkeita. Lisäksi on jaettu tietoa alueen toimijoiden kehittämistyöstä liittyen mm. kansainvälisten työllisyyspalvelujen asiakkaiden ohjaukseen sekä ajankohtaiseen ohjauksen kehittämistyöhön (hankkeet).
- Valmisteltu Lapin aluetta koskevan elinikäisen ohjauksen; tieto, neuvonta ja ohjauspalvelujen sekä jatkuvan oppimisen yhteisen strategian tekoa ensi vuonna. Strategiassa tullaan huomioimaan valtakunnallisen ELO-strategian painotuksia sekä siihen liittyvää valtakunnallista kehittämistä (kuten Osaamispolku ym.).
- Huomioitu ohjauskentän muutos uusien työllisyysalueiden aloitettua ja otettu myös työllisyysalueet mukaan Lapin ELO-verkostoon ohjauksen uusina toimijoina. Strategian yhteydessä ensi vuonna päivitetään myös Lapin toimintamalli, huomioiden erityisesti työllisyysalueet.

ELY-keskusten ELO-ryhmät ja verkostot 3/4

PIRKANMAAN ELO-ryhmä

- Kaksi ELO-ryhmän kokousta, joissa aiheina mm. Elinikäisen ohjauksen ajankohtaiset kuulumiset valtakunnallisesti (TEM/Eveliina Vainikka) ja alueellisesti sekä Ohjaus työllisyysalueilla.
- Lisäksi järjestimme kaksi työpajaa otsikolla ”Pirkanmaan elinikäisen ohjauksen tilannekuva”. Työskentelyn pohjana käytettiin valtakunnallisen ELO-strategian pohdintakysymyksiä. Ensimmäisen työpajan alustajana toimi Teea Oja. Työpajojen ryhmätyöskentely koottiin oheiseen julkaisuun <https://doria.fi/handle/10024/193255>
- ELO-ryhmä osallistui ELOLIV 2025 tilaisuuteen
- Tilannekuva -työpajoista nousseiden kehittämistarpeiden pohjalta järjestettiin syksyn aikana kolme työpajaa yhteistyössä jatkuvan oppimisen verkoston kanssa:
 - Monimuotoinen työelämä -seminaari 29.8.
 - Tekoälytyöpaja 3.10.
 - Ennakointitiedon pureksimistyöpaja 27.11.

ELY-keskusten ELO-ryhmät ja verkostot 4/4

ELINIKÄINEN OPPIMINEN ETELÄ-SAVOSSA

- Elinikäinen oppiminen, ohjaus ja nuorisotakuu Etelä-Savossa <https://peda.net/hankkeet/eejn>
 - Tulevaisuusvuoropuhelut käyty (3 +1 osaa) ja tulokset myös ohjauksen näkökulmasta löytyvät esim. sivultamme, jossa muutoinkin kokonaiskuvaa alueeltamme: <https://peda.net/hankkeet/eejn/tilanne-ja-tulevaisuuskuva>
 - Etelä-Savon ELO-johtoryhmä kokoontunut säännöllisesti: <https://peda.net/hankkeet/eejn/kokoontumiset/2025-kokoontumiset>
 - Etelä-Savon Ohjaamot vahvasti ELO-työssä mukana koordinoitusti ja säännöllisesti (suljettu työtila) ja kehittämässä Ohjaamoja ja nuorten palveluja
 - Järjestetty lisäksi koulutus- ja yhteistyötilaisuuksia 4: <https://peda.net/hankkeet/eejn/km/2025-koulutusten-materiaalit>
 - Ohjaus otettu mukaan osana esimerkiksi muuta oppimista, koulutuksen ja osaamisen kehittämistä, työelämän laatua ja luovuutta sekä yrittäjyyttä

KAAKKOIS-SUOMEN ALUEELLINEN YHTEISTYÖFOORUMI

- <https://peda.net/hankkeet/elotori/elo-ryhm%C3%A4t/kay>

KAINUUN ELO-RYHMÄ

- <https://peda.net/hankkeet/elotori/elo-ryhm%C3%A4t/kainuun-elo-ryhm%C3%A4>

KESKI-SUOMEN ELO-RYHMÄ

- <https://peda.net/hankkeet/elotori/elo-ryhm%C3%A4t/ke>

ELINIKÄINEN OHJAUS POHJOIS-KARJALASSA

- <https://peda.net/p/Pohjois-Karjalan%20ELY/elinikainen-ohjaus>

Haaga-Helia Ammatillisen opettajakorkeakoulu 1/2

Yleisesti:

Niin opinto-ohjaajien kuin uraohjaajien koulutuksissa näitä asioita on pidetty esillä ja näistä on keskusteltu.

1. Saavutettavuus ja asiakaslähtöisyys

Viimeaikaiset leikkaustoimenpiteet ovat osaltaan vaikuttaneet siihen, että elinikäisen oppimisennäkökulmasta opetuslalla toimiville ei olla pystytty tarjoamaan täydennyskoulutuksia ohjauksen osalta siinä määrin kuin aikaisemmin. OPH:n täydennyskoulutusten kautta on vielä kuluvan vuoden aikana osittain pystytty vastaamaan opinto-ohjaajien osaamisen kehittämisen tarpeita.

2. Digitaalisesti

Ammatillisessa opettajakorkeakoulussa opetetaan laajasti mm. tekoälyyn liittyvien toimenpiteiden käyttöä. Useampia hankkeita liittyy tekoälyyn ja digitaalisuuteen.

3. Laadukkaasti ja osaavasti

Rahoitusleikkausten vuoksi ei ole kaikilta osin pystytty vastaamaan osaamistarpeisiin. Nyt olisi selvästi tarve tutkimusperusteisesti testata mm. RRF-rahoituksella tuotettujen toimien toimivuutta. Tärkeä saada yliopistot ja ammattikorkeakoulut mukaan laajasti osaamisperusteiseen tutkimustoimintaan.

Haaga-Helia Ammatillisen opettajakorkeakoulu 2/2

4. Yhdenvertaisesti ja kestävästi

Ammatillisessa opettajakorkeakoulussa näistä on keskusteltu. Samoin laajemmin ohjauskouluttajien kanssa käydyissä keskusteluissa. Edelleen on runsaasti tehtävää näiden asioiden eteen. Kestävä ohjaus ja vihreä ohjaus – jo käsitteinä elävät ja muuttuvat – kenties ympäristötietoinen ohjaus. Suomessa on ohjauksen kentällä näistä tutkimuspohjaista osaamista. Tärkeä päivittää ohjaus- ja opetusalan eettisiä ohjeistuksia ja tarkastella myös sitä, millä tavalla eettiset ohjeistukset muodostetaan. Organisaatiosta on edustusta ollut muun muassa Pohjoismaisissa verkostoissa ja NICE verkostossa.

5. Monialaisesti ja koordinoitusti

Monialaisuus on näkyvissä ohjausalan koulutuksissa. Erilaisissa verkostotehtävissä tarkastellaan ohjauksen monialaisuutta. Tarpeita on muun muassa elinikäisen ohjauksen koordinaation ja vielä monialaisemman yhteistyön tarkasteluun.

6. Tietoon perustuen

Organisaation TKI-toiminta tukee elinikäisen ohjauksen kehittämistä. Haasteena on selvästi se, että tutkimusrahoitus itsessään ohjaustutkimuksen osalta on haastavaa. Tarvetta on poikkitieteelliseen tutkimukseen, jossa uskalletaan rakentavan kriittisesti tarkastella suomalaisen ohjauksen kokonaisuutta. NoRNet konferenssissa oli suomalaisia ohjausalan tutkijoita laajasti esittelemässä ohjaustutkimusta. Samoin suomalaisissa tutkimuspäivillä.

Hämeen ammattikorkeakoulu

- **Esitelty ja käsitelty ELO-strategiaa ja Elontila-tutkimusta** yksiköittäin ammatillisessa opettajakorkeakoulussa ja Edu-tutkimusyksikössä sekä opinto-ohjaajankoulutuksissa ja uraohjauksen erikoistumiskoulutuksissa
 - osana hankkeita noin 14:ssä Ohjaamossa,
 - 2 avoimessa webinaarissa,
 - valtakunnallisilla opopäivillä 2025,
 - OPH:n ohjauksen päivillä 2025

Kuntaliitto

- TE-palveluiden kunnille siirtymiseen liittyvä tuki esim.
<https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2025/2328-te2024-uudistus-kuntaliiton-muutostukitoimiston-loppuraportti>
- Digitukiselvitys 2025: Kartoitus kuntien digitukivaatimuksista ja suositukset saavutettavuuden parantamiseksi.
<https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2025/2323-selvitys-kuntien-digituen-nykytilanteesta-2025>
- Digisumpit-tapahtumat: Aktiivisesti digituen jakaminen ja neuvonta kunnille. <https://www.kuntaliitto.fi/kuntajohtaminen-ja-digitalisaatio/kuntien-digikehittaminen/digisumpit>

KT

- Vahvistettu työelämän ja ohjauksen kytkentää tuomalla kunta- ja hyvinvointialojen osaamistarpeet kansalliseen valmisteluun.
- Vaikutettu TE2024-uudistukseen siten, että uusi työllisyys- ja ohjausjärjestelmä huomioi työelämän vaatimukset, osaamistarpeet ja työvoiman saatavuuden.
- Edistetty työuran aikaisen oppimisen mahdollisuuksia (aikuiskoulutustuki, koulutuskorvaus) korostamalla sote- ja kasvatusalojen kelpoisuus- ja osaamistarpeita sekä työvoiman saatavuutta.
- **Tuotu työvoiman saatavuutta koskeva tieto osaksi ohjauksen kehittämistä** (rekrytointiongelmien, ennakoitujen, osaamistarpeiden, henkilöstötilastot).
- Vahvistettu **digitaalista ohjausta** ja osaamistietojen hyödyntämistä osallistamalla Osaamistietovarannon ja Osaamispolku-palvelun valmisteluun sekä nostamalla esiin AI-lukutaidon ja digikyvykkyyden vaatimuksia.
- Tuettu **laadukasta ohjausta** työpaikoilla tarjoamalla esihenkilöille ja HR:lle koulutuksia mm. perehdytyksestä, monimuotoisen työyhteisön johtamisesta ja osaamisen kehittämisestä.
- Edistetty **yhdenvertaisuutta ja vastuullisuutta**: eettisen kansainvälisen rekrytoinnin ohjeistukset ja niiden päivitys, koulutukset hyvinvointialueille sekä mukanaolo Me näytämme teoin -kampanjassa.
- Hyödynnetty KT:n verkostoja (KT-yhteyshenkilöt, HR-verkosto, Jatkuvan oppimisen verkosto, Tärkeissä töissä -verkosto) **ohjaus- ja osaamistiedon jakamiseen sekä monialaisen yhteistyön vahvistamiseen**. Yhteistyö myös C21-kaupunkien, H23-hyvinvointialuejohtajien ja muiden johdon verkostojen kanssa on tuonut työelämän tarpeet osaksi ohjauksen kehittämistä.

OAJ 1/1

Ohjauksen näkökulma on vahva OAJ:n vaikuttamistoiminnassa, sekä kannanotoissamme, keskusteluissamme päättäjien kanssa, että selvityksissämme.

1. Saavutettavasti ja asiakaslähtöisesti

OAJ pyrkii johdonmukaisesti mahdollistamaan jokaisen mahdollisuudet oppia ja myös vaihtaa tarvittaessa alaa. Mahdollisuuksiin liittyvät mm. resurssit, joista OAJ on ottanut monella tavoin ja monella tasolla:

- Opiskelijanäkökulma mm.
 - <https://www.oaj.fi/ajankohtaista/uutiset-ja-tiedotteet/2025/oaj-esittaa-uutta-rahoitusmallia-jatkuvan-oppimisen-tueksi/>
- Työnantajanäkökulma mm.
 - <https://www.oaj.fi/ajankohtaista/lausunnot/2025/oaj-vastustaa-hallituksen-esitysta-lakkauttaa-tyonantajan-koulutuskorvaus-ja-velvollisuus-suunnitelmalliseen-taydennyskoulutukseen/>
- Koulutuksen resurssit mm.
 - <https://www.oaj.fi/ajankohtaista/lausunnot/2025/oaj-pitaa-korkeakouluihin-tehtavia-leikkauksia-vaarana/>
 - <https://www.oaj.fi/ajankohtaista/uutiset-ja-tiedotteet/2025/ensi-vuoden-koulutusleikkaukset-ovat-suuremmat-kuin-uudet-satsaukset/>
 - <https://www.oaj.fi/ajankohtaista/uutiset-ja-tiedotteet/2025/rahoitusleikkaukset-uhkaavat-kotoutumiskoulutuksen-laatua/>
 - <https://www.oaj.fi/ajankohtaista/uutiset-ja-tiedotteet/2025/ammattillisen-koulutuksen-leikkaukset-osuivat-myos-nuoriin-paljastaa-oajn-kysely>
 - <https://www.oaj.fi/ajankohtaista/uutiset-ja-tiedotteet/2025/ammattillinen-koulutus-turvaa-kasvun-lisaleikkauksia-ei-tarvita--lue-38-jarjeston-kannanotto/>
 - <https://www.oaj.fi/ajankohtaista/uutiset-ja-tiedotteet/2025/investoidaan-koulutukseen--tulevaisuuden-hyvaksi/>

OAJ 1/2

1. Saavutettavasti ja asiakaslähtöisesti, jatkuu...

Opiskelupaikat ja kouluttautumisen mahdollisuudet:

- <https://www.oaj.fi/ajankohtaista/lausunnot/2025/lausunto-yhden-opiskeluoikeuden-saannoksesta-korkeakoulutuksessa/>
- <https://www.oaj.fi/ajankohtaista/uutiset-ja-tiedotteet/2025/oecd-jattitutkimus-paljastaa-nuorten-opettajien-uranvaihtoaikeiden-yleistyneen/>

Ohjauksessa keskeistä ovat resurssit. Mm. tässä blogissa on kommentoitu opinto-ohjauksen resursseja (mitoitusten kautta):

- Esim. nivelvaiheessa perusopetuksesta toiselle asteelle.
<https://www.oaj.fi/ajankohtaista/blogiartikkelit/asiantuntijoiden-blogit/2025/nivelvaiheen-koulutuksen-tueksi-tarvitaan-aitoja-toimia/>
- Ohjauksen saavutettavuus ja asiakaslähtöisyys tulee myös vuonna 2025 valmisteltavissa tulevilla eduskuntavaalitavoitteilla. Näitä ei ole vielä julkaistu.

OAJ 3/3

2. Digitaalisesti

OAJ on tehnyt jäsenkyselyn opetusalan henkilöstön digiosaamisesta (osana tätä ohjaushenkilöstö).

<https://www.oaj.fi/ajankohtaista/uutiset-ja-tiedotteet/2025/oajn-kysely-opettajia-ei-kouluteta-riittavasti-digiosaamiseen/>

3. Laadukkaasti ja osaavasti

Tuleva ammattikorkeakoulujen järjestämän ammatillisen opettajakoulutuksen säädösten tarkentaminen selkeyttää ammatillisen opettajakoulutuksen tunnistettavuutta ja asemaa. On tärkeää saada niiden tuottama osaaminen ammatillisen opettajan, opinto-ohjaajan ja erityisopettajan osalta näkyväksi osaamisen viitekehykseen. Ks. lausunto

- <https://www.oaj.fi/ajankohtaista/lausunnot/2025/ammattikorkeakoululakiin-tulossa-muutoksia>

OAJ tuo säännöllisesti esiin opinto-ohjauksen merkitystä. Teemme tiivistä yhteistyötä Suomen opinto-ohjaajien kanssa mm. opopäivillä. Koulutamme myös vuosittain opinto-ohjaajia esim. heidän aktiivitoimijoiden alue- ja toimikuntaseminaarissa.

Ks. esimerkki opoille suunnatusta blogista opopäivät 2025 yhteydessä.

- <https://www.oaj.fi/ajankohtaista/blogiartikkelit/asiantuntijoiden-blogit/2025/paine-uravalinnoista-on-aikaistunut/>

4. Yhdenvertaisesti ja kestävästi

OAJ korostaa, että kotoutumiskoulutuksen rahoitusmallin on lähdettävä kotouttamisen tarpeista.

<https://www.oaj.fi/ajankohtaista/uutiset-ja-tiedotteet/2025/kotoutumiskoulutuksen-rahoitusmallin-on-muututtava-lahdettava-kotoutujan-tarpeista/>

6. Tietoon perustuen

OAJ:n vaikuttamistoiminta, myös ohjaustoiminnasta pohjautuu selvitettyyn tietoon – sekä tilastoihin että tekemiimme selvityksiin – viitattu useissa em. linkeissä.

SOPO ry

SOPO ry:n ammatillisen toimikunnan koostamat nostot lyhyesti:

- hyvän ohjauksen laatukriteerien jalkauttaminen
- TUVA- ja TELMA-koulutuksen kehittäminen
- monikielisten ohjaus
- yksilölliset opintopolut HOKS
- vaativan erityisen tuen ohjauksen kehittäminen
- nivelvaiheen ohjaus peruskoulu ja jatsoon ohjaus korkeakouluun
- HOKS: prosessin kehittäminen
- täydennyskoulutus
- kansainvälinen yhteistyö IAEVG

Uraohjaajat ja -valmentajat ry 1/4

- Uraohjaajat ja -valmentajat ry tarjoaa jäsenille kollegiaalisen verkoston sekä oppimis- ja vaikuttamismahdollisuuksia, jotta he voivat menestyä ja kehittyä työssään uraohjauksen ja -valmennuksen ammattilaisina.
- Yhdistys tukee jäsentensä ammatillista kehittymistä ja hyvinvointia sekä tekee uraohjaus- ja valmennustyön merkityksen näkyväksi yhteiskunnassa.
- Toimintaa ohjaavat yhdistyksen missio, visio ja painopisteet, joissa korostuvat yhteisöllinen ja osallistava oppiminen, välittäminen ja yhdenvertaisuus.
- Yhdistyksen toiminnan painopisteet ovat:
 1. Kestävä ja osallistava yhdistystoiminta
 2. Yhteisöllinen oppiminen
 3. Välittävä yhteisö ja
 4. Vaikuttava brändi
- 240 jäsentä ympäri maata moninaisista toimintaympäristöistä

Uraohjaajat ja -valmentajat ry 2/4

1. Saavutettavasti ja asiakaslähtöisesti

- Jäsenille suunnatut avoimet verkossa tapahtuvat aamukahvit eri teemoilla — vertaistuki, ajankohtaiskeskustelut, matalan kynnyksen osallistuminen (Zoom).
- Uraohjauspäivä 2025 verkossa — monialainen tapahtuma, uraohjauksen, tutkimuksen, työelämän ja koulutuksen näkökulmat yhdessä.
<https://events.tuni.fi/uraohjauspäivä2025/>
- Yhdistyksen nykyisten eettisten periaatteiden päivitystyö käynnistetty ja ne valmistuvat 2026 — huomioidaan yhdenvertaisuus, asiakaslähtöisyys ja saavutettavuus.

2. Digitaalisesti

- Verkkokoulutukset ja tallenteet — tarjolla jäsenille ajasta ja paikasta riippumatta, hyödynnämme digitaalisia alustoja
- Some- ja uutiskirjeviestintä — ajankohtaisen ohjaustiedon välittäminen (palvelut, työkalut, tutkimus, tapahtumat).
- IAEVG- ja Euroguidance-yhteydet — kansainväliset digitaaliset materiaalit ja oppimismahdollisuudet jäsenistölle.

Uraohjaajat ja -valmentajat ry 3/4

3. Laadukkaasti ja osaavasti

- Koulutukset jäsenille — mm. uraohjauksen menetelmät, ennakointitiedon hyödyntäminen, ohjauksen laadun kehittäminen.
- Työelämä- ja tutkimussillan vahvistaminen — jaamme uusinta tutkimustietoa, työmarkkinanäkymiä ja ennakointitietoa jäsenistölle.
- Osallistuminen ELO-foorumiin — tuomme ohjausalan kehittämiseen ammattilaisten näkökulmaa.

4. Yhdenvertaisesti ja kestävästi

- Yhdistyksen eettisten periaatteiden päivitystyö — huomioidaan erityisryhmät, monimuotoisuus, digitaalisuus ja kestävä kehityksen näkökulma.
- Toiminnan avoimuus kaikille jäsenille — matalan kynnyksen osallistuminen ja kaikille mahdollista (verkkotapahtumat)
- Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden tietosisältöjä koulutuksissa ja viestinnässä sisältöjä myös (blogit ja aamukahvit) ruotsin ja englannin kielellä suunnitteilla verkkosivujen kieliversiot

Uraohjaajat ja -valmentajat ry 4/4

5. Monialaisesti ja koordinoitusti

- Osallistuminen ELO-foorumiin ja Euroguidance-verkostoon — vahva rooli valtakunnallisessa ohjauksen kehittämisessä.
- Verkostoyhteistyö eri sektoreiden kanssa — oppilaitokset, työelämä, tutkimus, järjestöt, TE-palvelut.
- Uraohjauspäivä monialaisena kohtaamispaikkana — eri ohjauksen toimintaympäristöt yhdessä.

6. Tietoon perustuen

- Ajankohtaisen tutkimustiedon ja ohjausalan kehittämisaineistojen jakaminen jäsenille.
- Palaute- ja kehittämiskyselyt toiminnan suunnittelussa — tiedolla johtamista yhdistyksen sisällä.
- IAEVG-kansainvälisen tutkimuksen ja suositusten hyödyntäminen.

Bildningsalliansen – vapaa sivistystyö 1/12

Vapaan sivistystyön toimintaa on kuvattu alempana, tässä **muutamia poimintoja tärkeimmistä asioista:**

- Ohjausta erityisen tervetulleille ryhmille on kehitetty, mm. ohjausta maahanmuuttajille puhelimitse 10 eri kielellä saavutettavuuden parantamiseksi tai toiminnan pelillistämistä NEET-nuorten tavoittamiseksi.
- Yhteistyötä mm. kirjastojen kanssa, jotta yksilöt voivat tunnistaa ja tuoda näkyväksi oman oppimisprofiilinsa.
- Materiaalipankki siitä, miten tekoälyä voidaan hyödyntää ohjauksessa sekä miten yksilöt voivat käyttää tekoälyä urasuunnittelussa ja osaamisensa näkyväksi tekemisessä.
- Selvityksiä henkilöstön yhdenvertaisuus- ja moninaisuusosaamisesta ja niiden pohjalta täydennyskoulutusta sekä materiaalipankki. Huom. Opetushallituksen selvitys vapaan sivistystyön ohjauspalveluista

Bildningsalliansen – vapaa sivistystyö 2/12

1. Saavutettavasti ja asiakaslähtöisesti

- **Alatavoite 1.1** Ohjaus on asiakaslähtöistä ja suunnitelmallista, ja sitä toteutetaan laajasti ohjauksen eri toimintaympäristöissä, kuten koulutuksessa, työvoimapalveluissa ja työelämässä.
 - **Kansanopistoyhdistys** on toteuttanut henkilöstökoulutusta kansanopistojen rehtoreille ja johtajille. Johtajuuskoulutuksessa on vahvistettu osallistujien osaamista pedagogiikan johtamisessa sekä asiakaslähtöisyydessä. Koulutuksella on vahvistettu kansanopistojen johtajien osaamista opiskelijan kokonaisvaltaisessa ohjauksessa sekä ohjausprosessien johtamisessa.
 - **Seinäjoen kansalaisopistossa** ohjaus on suunnitelmallista ja vuosittain sille annetaan yhä enemmän ja enemmän resursseja lisääntyvän tarpeen mukaan. Viimeisen viiden vuoden aikana on hyvät käytännöt jääneet elämään. Asiakas- ja ryhmälähtöisyys on kaiken toiminnan lähtökohta, sillä vapaa sivistystyö tarjoaa hienon kentän ohjauksen ja toiminnan toteuttamiseen.
 - Seinäjoen kansalaisopiston hanketoiminnassa ohjauksellista yhteistyötä toteutetaan laajasti kaikenikäisillä: Ohjaamo, ammattioppilaitos, ohjausalan hankkeet, työllisyyspalvelu, järjestöt ja yhdistykset.
 - Seinäjoen kansalaisopiston perustoimintaa ohjaa Ohjaava opisto –toimintamalli.
 - <https://www.seinajoki.fi/kasvatus-ja-opetus/kansalaisopisto/koe-kansalaisopisto/ohjaava-opisto/> (Kuvio Ohjaavan opiston ohjauspalvelumallista ja kaikille avoin ohjauspalvelu)
 - <https://www.ohjaavaopisto.fi/> (Seinäjoen kansalaisopiston tilojen esittely –sivusto tällä hetkellä, tarkoitus kehittää sivustoa toimivammaksi)

Bildningsalliansen – vapaa sivistystyö 3/12

- **Vantaan aikuisopistossa** ohjausta on toteutettu vuodesta 2022 lähtien ”Opisto-opon ohjausvastaanottona”: [ilmonet - Kurssi - V260091. Opisto-opon ohjausvastaanotto.](#), jossa yksilöohjausta antaa opinto- ja ura-ohjauksen pätevöitymiskoulutuksen suorittanut yhteiskunnallisten aineiden suunnittelijaopettaja
- Opisto-opon ohjaus toimii ajanvarauksellisesti opiston omissa tiloissa, ja lisäksi on tehty ohjauksellista yhteistyötä Vantaan Ohjaamon ja Vantaan kaupungin työllisyyspalveluiden kanssa (non stop-ohjausvastaanotot)
- Vantaan aikuisopiston maahanmuuttajakoulutuksessa S2-suunnittelijaopettaja antaa viikoittaista ajanvarauksetonta ohjausta ja neuvontaa, joka on suunnattu maahanmuuttajataustaisille asiakkaille
- Maahanmuuttajakoulutuksessa on saatavissa myös puhelimitse tapahtuvaa opintoneuvontaa yli kymmenellä kielellä
- Vantaan aikuisopisto järjestää Vantaan kaupungin aikuisten perusopetuksen, jossa työskentelee kaksi päätoimista opinto-ohjaajaa
- Vantaan aikuisopistolla on vuosina 2024-2026 käynnissä OHOO (Opisto Hakee, Ohjaa ja Osallistaa) -hanke, joka kartoittaa ja kehittää Opiston tämänhetkisiä ohjaukseen liittyviä palveluita, toimintamalleja ja verkostoja, selvittää ohjaukseen liittyviä palvelutarpeita ja arvioi mm. hakevan toiminnan mahdollisuuksia osana Opiston toimintaa.

Bildningsalliansen – vapaa sivistystyö 4/12

Alatavoite 1.2 Ohjauksen eri toimintaympäristöissä on tarkoituksenmukaiset ohjausresurssit huomioiden erityisesti ohjauksessa aliedustettujen ryhmien ja yksilöiden erilaiset tarpeet.

- **Seinäjoen kansalaisopistolla** ohjausta on kohdistettu viimeisen vuoden aikana erityisesti NEET-nuorille, eläkepäätöksen saaneille nuorille sekä muuten syrjäytymisvaarassa tai syrjäytyneille nuorille. Yhteistyöverkosto kohdassa 1.1.
 - <https://www.seinajoki.fi/kasvatus-ja-opetus/kansalaisopisto/kansalaisopisto-lyhyesti/hankkeet-ja-kehittamistoiminta/> (Yksilöllisesti eteenpäin ja Kappas Kaposta -hankkeet)
- Seinäjoen kansalaisopistolla on jo pitkään ollut toimintaa nuorten syrjäytymisen estämiseksi ja toimintaa on saatu jalkautettua osaksi toimintaa. Toiminta jatkuu vuodesta 2025 pelikehitysteemaisena nuorisotyönä, jota hallinnoi Tampereen yliopisto ja osatoteuttajina toimivat Seinäjoen ammattikorkeakoulu ja Seinäjoen kansalaisopisto (ESR-hanke).
 - Tiedote joulukuulta 2023 <https://www.seinajoki.fi/kansalaisopiston-toiminta-nuorten-syrjaytymisen-estamiseksi/>
 - PELSU – Nuorten aikuisten pelastussuunnitelma: Pelikehitysteemainen nuorisotyö Etelä-Pohjanmaalla -hanke <https://www.seinajoki.fi/kasvatus-ja-opetus/kansalaisopisto/kansalaisopisto-lyhyesti/hankkeet-ja-kehittamistoiminta/>
- Opetushallitus on myöntänyt Seinäjoen kansalaisopistolle ja Vantaan aikuisopistolle lukuvuosittain valtionavustusta työttömien työnhakijoiden, eläkeläisten, maahanmuuttajien, oppimisvaikeuksia kokevien ja perusopetuksen jälkeistä koulutusta vailla olevien kurssimaksujen alentamiseen. Esimerkiksi Seinäjoen kansalaisopiston tarjonnassa vuosittain noin 70 opintosetelillä tuettua kurssia.
- **Vantaan aikuisopiston** ohjaustoiminta on kaikille avointa, mutta erityisellä tavalla on pyritty huomioimaan alle 30-vuotiaat nuoret ja nuoret aikuiset (Ohjaamo-yhteistyö), sekä maahanmuuttajataustaisten henkilöiden erityiset ohjaustarpeet (esim. monikielisyys)

Bildningsalliansen – vapaa sivistystyö 5/12

Alatavoite 1.3 Ohjausta järjestetään monikanavaisesti ja monipuolisia tapoja käyttäen.

- Seinäjoen kansalaisopistossa pyritään antamaan ohjausta erityisesti monikanavaisesti ja hyödyntäen tapoja, jotka tavoittavat osallistujat luontevasti, mm. whatsapp, sähköposti, verkkokauppa, sanomalehti-ilmoitukset, verkko-ohjaus, pienryhmäohjaus ja yksilöohjaus. Toiminnan markkinointi on monipuolista ja on suunnitelmallista sekä kohderyhmälähtöistä.
- Vantaan aikuisopistossa pyritään antamaan ohjausta monikanavaisesti (lähiohjaus, puhelin, sähköposti, Teams) ja sekä ajanvarauksellisesti että ilman ajanvarausta. Toiminnan markkinoinnissa käytetään monipuolisia kanavia somesta sanomalehtiin ja julisteilmoitteluun. Asiakkaiden tavoittamisessa hyödynnetään myös hakevaa toimintaa tekemällä esimerkiksi vierailuja Vantaan asukastiloihin ja yhteisöruokailuihin.
- **Alatavoite 1.4** Ohjauksessa hyödynnetään moniammatillista ja monialaista yhteistyötä tarkoituksenmukaisesti ja pyritään asiakkaan kanssa yhdessä edistämään hänen kokonaistilannettaan.
- Kansanopistoyhdistys on toteuttanut henkilöstökoulutusta kansanopistojen rehtoreille ja johtajille. Koulutuksessa on vahvistettu osallistujien osaamista asiakaslähtöisyydessä sekä verkostojohtamisessa. Nämä johtamisen taidot tukevat kansanopistojohtajien osaamista johtaa moniammatillista ja monialaista yhteistyötä opiskelijan ohjauksessa.
- Seinäjoen kansalaisopistolla on viimeisen vuoden aikana tehty yhteistyössä Seinäjoen kirjaston kanssa osallistujille lukiseula ja yksilöllinen oppimisprofiilin selvitys.
- Vantaan aikuisopistossa ohjauksen yhteistyötahoja ovat mm. Vantaan Ohjaamo ja Vantaan kaupungin työllisyyspalvelut

Bidningsalliansen – vapaa sivistystyö 6/12

Alatavoite 1.5 Vahvistetaan ja seurataan systemaattisesti kaikenikäisten urasuunnittelutaitoja kansallisen viitekehyksen ja tunnistettujen jatkokehittämistarpeiden mukaisesti.

- **Seinäjoen kansalaisopiston** hanketoiminnassa on ollut pääsääntöisesti asiakkaina alle 30-vuotiaita aikuisia, joiden urasuunnittelutaitoja on systemaattisesti vahvistettu ja seurattu hankekauden ajan.
 - <https://www.seinajoki.fi/kasvatus-ja-opetus/kansalaisopisto/kansalaisopisto-lyhyesti/hankkeet-ja-kehittamistoiminta/> (Kappas Kaposta ja Yksilöllisesti eteenpäin -hankkeet)

2. Digitaalisesti

- **Alatavoite 2.1** Suomessa on digitaalinen palvelukokonaisuus, joka yhdistää koulutus-, työmarkkina- ja osaamistietoa, edistää yksilön urasuunnittelua ja elinikäistä oppimista sekä tukee ohjaajien työtä.
- **Kansanopistoyhdistys** on toteuttanut yhteistyössä Liikelaitos Otavian, Lahden kansanopiston ja Bidningsalliansenin kanssa:
 - valtakunnallisen koulutushankkeen, joka kehittää vapaan sivistystyön digitaalista osaamiskosysteemiä ja tukee sen yhteentoimivuutta muiden koulutussektorien kanssa;
 - materiaalipankin ja ohjeistuksen tekoälyn hyödyntämisestä opetuksen ja ohjauksen tukena, joka toimii osana yhteistä palvelukokonaisuutta;
 - tekoäly-tutorverkoston, joka levittää digitaalista osaamista ja yhteisiä toimintamalleja kansanopistoihin sekä vahvistaa elinikäisen oppimisen käytäntöjä.
- **Seinäjoen kansalaisopiston** hanketoiminnassa on hyödynnetty Opintopolku.fi-sivusto mm. Työmarkkinatoria <https://www.osaamistarvekompassi.fi> koulutusvaihtoehtojen etsimiseen sekä muita palvelukokonaisuuksia, kuten mm. Työmarkkinatoria, Osaamistarvekompassia, ja ammatinvalintatestejä sekä seurattu osaamispolku.fi-sivuston kehittymistä.
- **Vantaan aikuisopiston** ohjaustoiminnassa on hyödynnetty Opintopolku.fi-sivustoa sekä muita digitaalisia ohjauksen palvelukokonaisuuksia, kuten mm. Työmarkkinatoria ja ammatinvalintatestejä.

Bidningsalliansen – vapaa sivistystyö 7/12

Alatavoite 2.2 Ohjaustyötä tekevillä tulee olla ajantasaiset tiedot ja taidot teknologioiden ja järjestelmien varmaan, luotettavaan ja kriittiseen käyttöön.

- **Seinäjoen kansalaisopiston** hanketoiminnassa on hyödynnetty laajasti digitaalisia palvelukokonaisuuksia ja koulutuksia ajantasaisen tiedon saamiseksi. Lisäksi hanketoiminnassa on kehitetty osaamisperusteisia opintopistekursseja ja KAPOS-osaamismerkkejä sekä kirjattu opiskelijoiden suorituksia Koski-tietovarantoon.
 - <https://www.seinajoki.fi/kasvatus-ja-opetus/kansalaisopisto//kurssit-kohderyhmittain/opintopistekurssit/> (Opintopistekurssit)
- Vantaan kaupungin työntekijät suorittavat kolmiosaisen tietosuoja- ja tietoturpetustarjonta- ja ilmoittautuminenvakoulutuksen

Alatavoite 2.3 Yksilöä kannustetaan hänen tilanteeseensa sopivien digitaalisten välineiden ja palveluiden hyödyntämiseen osana urasuunnittelua ja jatkuvaa oppimista.

- **Kansanopistoyhdistys** on toteuttanut yhteistyössä Liikelaitos Otavian, Lahden kansanopiston ja Bidningsalliansenin kanssa:
 - koulutusosion “Tekoäly opiskelijan tukiälynä”, jossa opettajat ja ohjaajat oppivat tukemaan opiskelijoita hyödyntämään tekoälyä oman osaamisen näkyväksi tekemisessä ja urasuunnittelussa;
 - toimintamalleja ja harjoituksia, jotka auttavat opiskelijoita kehittämään digitaalisia perustaitoja, minäpystyvyyttä ja kriittistä ajattelua;
 - kokeilukulttuuriin perustuvan oppimisympäristön, joka rohkaisee opiskelijoita hyödyntämään uusia digitaalisia palveluita turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti osana jatkuvaa oppimista.
- **Seinäjoen kansalaisopisto** tarjoaa yksilöllistä digiohjausta ja -tukea kaikille digitaalisten välineiden ja palveluiden hyödyntämiseen <https://uusi.opistopalvelut.fi/seinajoki/fi/course/2182>
- Seinäjoen kansalaisopiston hanketoiminnassa on tehty mm. seuraavia digiharjoitteita:
 - oman digitaalisen osaamisen kartoittaminen ja reflektointi
 - oman työelämässä vaadittavan digiosaamisen kartuttaminen (tietoturva ja tietosuoja, hyvät käytänteet)
 - Tekoälyn vaikutus tulevaisuuden työelämään - reflektointi
 - CV:n ja työhakemuksen tekeminen Canvaa ja Wordia hyödyntäen
- **Vantaan aikuisopistossa** tarjotaan ajanvarauksellista maksutonta digineuvontaa: <https://ilmonet.fi/course/V251640> Digineuvonta Opistotalo Tikkurila.

- Opistossa tarjotaan myös laajasti digiperustaitojen opetusta, myös maksuttomana matalan kynnyksen kurssitoimintana, esim.: <https://ilmonet.fi/course/V260186> Digiarki: Tutustutaan Windows 11-tietokoneen perusteisiin.

- Ohjausasiakkaiden kanssa on perehdytty tekoälyn tarjoamiin mahdollisuuksiin urasuunnittelussa (esim. tekoälyavusteinen CV).

- Opiston kurssitarjonnassa on myös useita tekoälyteemaisia kursseja, joissa tulee huomioiduksi myös ura- ja elämänsuunnittelun näkökulmia, esim. [ilmonet - Kurssi - V260412. Tekoäly tutuksi verkossa.](https://ilmonet.fi/course/V260412) Tekoäly tutuksi verkossa.

Bildningsalliansen – vapaa sivistystyö 8/12

3. Laadukkaasti ja osaavasti

- **Alatavoite 3.1** Ohjausalan osaamiskuvaukset on määritelty ja niitä hyödynnetään laajasti ohjauksen eri toimintaympäristöissä.
- **Vantaan aikuisopiston ja Seinäjoen kansalaisopiston** ohjaustoiminnassa, kurssisuunnittelussa ja hankkeissa tullaan hyödyntämään ohjausalan osaamiskuvauksia niiden valmistuttua
- **Alatavoite 3.2** Suomessa on kokonaiskuva ohjaustyön koulutusten kokonaisuudesta, sisältäen suuntaviivat koulutusten kehittämiselle. Ohjaustyön koulutukset vastaavat monimuotoisiin ja muuttuviin osaamistarpeisiin ja ne mahdollistavat siirtymät erilaisiin ohjaustehtäviin.
- **Kansalaisopistoissa** tehtävää ohjausta ei tunnisteta, siksi olemme aloittaneet mm. Seinäjoen kansalaisopistossa profiloimaan kansalaisopistoissa tehtävää ohjaustyötä.
 - <https://www.seinajoki.fi/kasvatus-ja-opetus/kansalaisopisto/kansalaisopisto-lyhyesti/hankkeet-ja-kehittamistoiminta/> (Ohjauksen polut kansalaisopistoissa -hanke)
- **Vantaan aikuisopisto** on pyrkinyt OHOO-hankkeella kartoittamaan, tekemään näkyväksi ja edelleen kehittämään kansalaisopistoissa tehtävää ohjausta
- **Alatavoite 3.3** Systemaattinen nykytilanteen, kiinnostusten ja osaamisen kartoittaminen ovat osa ohjausta. Ennakointi- ja työmarkkinatietoa hyödynnetään monipuolisesti ja yksilön vaihtoehtoja peilataan yhteiskuntaan ja ympäristöön.
- **Kansanopistoyhdistys** toteutti yhteistyössä 15 kansanopiston kanssa Kansanopistojen sosiaalisesti kestävä ammatillinen koulutus -kehittämishankkeen, jossa selvitettiin kansanopisto-opiskelijoiden osallisuuden kokemusta ja sen muutosta hyödyntäen THL:n laatimaa osallisuusindikaattoria. Selvityksen tulosten seurauksena kehitettiin opiskelijoiden osallisuutta ja hyvinvointia edistäviä toimintamalleja, joita toteutettiin skaalautuvasti eri kansanopistoissa. Linkki hankkeen aineistoon: <https://peda.net/kansanopistot/sky/sosiaalisesti-kestava-ammattillinen-koulutus>
- **Seinäjoen kansalaisopiston** hankkeessa pyritään systemaattisesti selvittämään, mikä on osaamisen tilanne ja kiinnostus tällä hetkellä. Hanke liittyy lähtökohtaisesti alueelliseen työvoimatilanteeseen.
 - <https://www.seinajoki.fi/kasvatus-ja-opetus/kansalaisopisto/kansalaisopisto-lyhyesti/hankkeet-ja-kehittamistoiminta/> (Ohjauksen polut kansalaisopistoissa -hanke)
- **Vantaan aikuisopisto** on pyrkinyt OHOO-hankkeessa kartoittamaan paikallisia ohjaustarpeita

Bildningsalliansen – vapaa sivistystyö 9/12

4. Yhdenvertaisesti ja kestävästi

- **Alatavoite 4.1** Kaikki ohjaus on vastuullista ja eettistä, ja se huomioi yksilöiden erilaiset lähtökohdat ja tarpeet. Ohjauksen eettisiä ohjeita päivitetään ja pidetään esillä.
- **Kansanopistoyhdistys** toteutti yhteistyössä 15 kansanopiston kanssa Kansanopistojen sosiaalisesti kestävä ammatillinen koulutus -kehittämishankkeen, jossa vahvistettiin osallisuutta, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä hyvinvointijohtamista kansanopistoissa. Hankkeessa mm. selvitettiin kansanopistojen opettajien ja ohjaajien yhdenvertaisuus- ja moninaisuusosaamista sekä laadittiin koulutusta sekä materiaalia kansanopistojen opettajien ja opiskelijoiden tueksi. Kehitettiin yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnittelua kansanopistoissa ja laadittiin matalan kynnyksen menetelmä häirinnästä ilmoittamiseen.
- **Seinäjoen kansalaisopistossa** noudatetaan Seinäjoen kansalaisopistolle luotuja turvallisemman tilan periaatteita kaikessa ohjauksessa ja opetuksessa.
- Lisäksi opistolla on määriteltynä häirintäyhdyshenkilöt. Myös Vantaan aikuisopistossa noudatetaan Opistolle luotuja turvallisemman tilan periaatteita kaikessa toiminnassa. <https://seinajoki.fi/turvallisemmantilanperiaatteet>
- **Alatavoite 4.2** Ohjausta tulisi aina olla saatavilla sekä suomen että ruotsin kielillä, ja lisätään erikielistä tietoa, neuvontaa ja ohjausta.
- **Kansanopistoyhdistys** toteutti yhteistyössä 15 kansanopiston kanssa Kansanopistojen sosiaalisesti kestävä ammatillinen koulutus -kehittämishankkeen, jossa laadittiin monikielistä ja selkokielistä materiaalia opiskelijoiden osallisuuden ja oppilaitokseen kiinnittymisen tueksi. Materiaalia oli mm. opiskelijakuntaopas, osallisuuskartta, kriisien käsittelyn yhteisölliset toimintamallit sekä hyvinvoivan opiskelijan käsikirja.
- **Seinäjoen kansalaisopistossa** tarjotaan omankielistä yhteiskuntaorientaatiokoulutusta, mm. venäjä, ukraina ja englanti.
- **Vantaan aikuisopiston** palvelukieliä ovat suomi ja ruotsi, ja opinto-opo-ohjausta annetaan tarvittaessa myös englannin kielellä
- S2-opetuksen opintoneuvontaa on saatavissa puhelimitse myös ranskan, espanjan, kiinan, venäjän, viron, kurdin, turkin, turkmeenin ja darin kielillä
- Vantaan aikuisopistossa tarjotaan omankielistä yhteiskuntaorientaatiokoulutusta arabian kielellä
- **Alatavoite 4.3** Ohjauksella pyritään purkamaan ammattien sukupuolittumista ja muita ennakkokäsityksiä, tuetaan työelämän monimuotoisuutta ja yhdenvertaisuutta sekä edistetään kestäväää kehitystä.
- Kansanopistoyhdistys toteutti yhteistyössä 15 kansanopiston kanssa Kansanopistojen sosiaalisesti kestävä ammatillinen koulutus -kehittämishankkeen, jossa selvitettiin kansanopistojen opettajien ja ohjaajien yhdenvertaisuus- ja moninaisuusosaamista, vahvistettiin osaamista sekä laadittiin toimintamalleja ja materiaalia ohjaustyön tueksi.
- Näitä asioita Seinäjoen kansalaisopisto on perustellut ESR-hankehakemuksissa.

Bidningsalliansen – vapaa sivistystyö 10/12

5. Monialaisesti ja koordinoitusti

Alatavoite 5.1 Elinikäisen ohjauksen kokonaisuus on valtakunnallisesti monihallinnollisesti johdettua ja ohjattua, ja valtakunnallinen koordinaatio tukee valtakunnallisia, alueellisia ja paikallisia toimijoita.

- **Seinäjoen kansalaisopiston** hankkeessa selvitetään paikallista, alueellista ja valtakunnallista elinikäisen ohjauksen kokonaisuutta.
 - Hankkeet ja kehittämistoiminta | Seinäjoen kaupunki (Ohjauksen polut kansalaisopistoissa -hanke)
- **Kansalaisopistot** ovat luoneet oman valtakunnallisen verkoston, johon voivat liittyä kaikki ohjauksesta kiinnostuneet kansalaisopistot (Elinikäisen ohjauksen verkosto). Verkostoon kuuluvat mm. Vantaan aikuisopisto, Seinäjoen kansalaisopisto, Jyväskylän kansalaisopisto, Kalliolan Kansalaisopisto.

Alatavoite 5.2 Kannustetaan toimijoita tiiviiseen yhteistyöhön ja tarkoituksenmukaiseen monialaisten palveluiden järjestämiseen. Samalla kehitetään monialaisten ohjauspalveluiden valtakunnallista tukea ja tiedolla johtamista.

- **Seinäjoen kansalaisopiston** ohjausta koskeva hanke innostaa toimijoita tiivistämään yhteistyötä ja ohjauksen kehittämistä.
 - <https://www.seinajoki.fi/kasvatus-ja-opetus/kansalaisopisto/kansalaisopisto-lyhyesti/hankkeet-ja-kehittamistoiminta/> (Ohjauksen polut kansalaisopistoissa -hanke)
- **Kansalaisopistojen** yhteisen Elinikäisen ohjauksen verkoston tavoitteena on:
 - Jakaa kansalaisopistojen ohjauksen käytäntöjä ja osaamista koko verkostolle
 - Jakaa ideoita ja omia kokemuksia ohjauksen toteutumisesta kansalaisopistoissa
 - Kehittää yhdessä ohjausta vapaassa sivistystyössä eteenpäin

Alatavoite 5.3 Alueilla on toimivat elinikäisen ohjauksen verkostot sekä yhteistyön ja yhteiskehittämisen muodot.

- **Seinäjoen kansalaisopiston** hankkeen tarkoituksena on luoda Etelä-Pohjanmaan kansalaisopistojen yhteistyöverkosto ja yhteiseen käyttöön tarkoitettuja ohjausmalleja.
- Hankkeet ja kehittämistoiminta | Seinäjoen kaupunki (Ohjauksen polut kansalaisopistoissa -hanke) <https://www.seinajoki.fi/kasvatus-ja-opetus/kansalaisopisto/kansalaisopisto-lyhyesti/hankkeet-ja-kehittamistoiminta/>
 - Verkostot ja yhteistyöt ovat hyvin hankesidonnaisia Etelä-Pohjanmaalla.

Bildningsalliansen – vapaa sivistystyö11/12

6. Tietoon perustuen

Alatavoite 6.1 Elinikäisen ohjauksen strategian tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista seurataan systemaattisesti valtakunnallisesti ja alueilla. Näin mahdollisesta myös tietoon perustuva ohjauspalveluiden johtaminen.

- Seinäjoen kansalaisopiston hankkeessa pyritään rakentamaan edellytyksiä sille, että ohjaus perustuisi Etelä-Pohjanmaan verkostossa jatkossa jaettuun ohjaustietoon.

Alatavoite 6.2 Elinikäisellä ohjauksella on eri toimijoiden yhteiset seurantakohteet ja arviointivälineet, joilla tuotetaan yhdenmukaista tietoa ohjauspalveluiden saatavuudesta, laadusta, vaikuttavuudesta ja tuloksista. Tiedon määrittelyssä seurataan ja hyödynnetään ajankohtaista kansainvälistä keskustelua, tutkimusta ja kehittämistyötä.

- Yhteisiä seurantakohteita on, mutta kansalaisopistoissa ei ole vakiintuneita ohjauskäytäntöjä, jolloin valtakunnallinen seuranta on haasteellista.
- HUOM! Tämän lisäksi **Opetushallituksessa on alkamassa selvitys vapaan sivistystyön ohjauspalveluista**. Olisi hyvä jos Elo-foorumi ja työryhmä huomioi selvityksen tuloksia siinä vaiheessa kun selvitystyö edistyy ja tuloksia on saatu. Alla lyhyesti selvityshankkeesta:

Selvityksen tarkoitus

- Toteutettavan selvityksen tarkoituksena on tuoda esiin vapaan sivistystyön oppilaitoksien toimintaa ja osaamista nuorten ja aikuisten opinto- ja uraohjauksessa sekä mahdollisuuksia toteuttaa elinikäistä ohjausta osana vapaan sivistystyön koulutustehtävää. Tuloksia voidaan hyödyntää osana Vapaan sivistystyön tulevaisuustyöryhmän työtä.
- Mitä selvityksessä tehdään?
 - Kirjallisuuskatsaus
 - Oppilaitoskysely
 - Tarvittaessa henkilöstölle kohdennetut teemahaastattelut
- Aikataulu
 - kirjallisuuskatsaus ja selvityksen suunnittelu syyskaudella 2025
 - aineiston keruu alkuvuosi 2026
 - raportti valmis kesällä / alkusyksyllä 2026
- Tausta
- Vapaan sivistystyön oppilaitoksissa toteutetaan nuorten ja aikuisten opinto- ja uraohjausta monin tavoin niin vapaan sivistystyön koulutuksessa kuin erillisenä hanketoimintana. Ohjaus ei nouse esiin

Bildningsalliansen – vapaa sivistystyö11/12

Tausta, jatkuu

- Vapaan sivistystyön oppilaitoksissa toteutetaan nuorten ja aikuisten opinto- ja uraohjausta monin tavoin niin vapaan sivistystyön koulutuksessa kuin erillisenä hanketoimintana. Ohjaus ei nouse esiin osana vapaan sivistystyön koulutuksen tilastointia ja raportointia eikä sitä ole huomioitu esimerkiksi Työ- ja elinkeinoministeriön tekemässä Elinikäisen ohjauksen kansallisessa arvioinnissa muutoin kuin kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun koulutuksen osalta (TEM 42/2024). Kansanopistojen oppivelvollisille suunnatussa koulutuksessa toteutettua ohjausta selvitettiin Karvin toteuttamassa Opinto-ohjauksen uusia muotoja koskevassa arvioinnissa (OHJA) 2022-2024.
- Opinto- ja uraohjaus toteutuu vapaan sivistystyön oppilaitoksissa erityisesti erilaisissa nivelvaiheissa, kuten oppivelvollisilla perusopetuksen jälkeen, toisen asteen koulutuksen suorittaneiden parissa sekä siirtymissä työuran aikana. Maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksessa ja opinto- ja uraohjausta toteutetaan osana opintoja. Vapaan sivistystyön lukutaitokoulutuksen opetussuunnitelmasuosituksessa (2017) on kuvattu ohjausta omassa luvussaan. Vapaan sivistystyön internaattipedagogiikkaan kuuluu kiinteästi ohjaus, joka opintojen ohjauksen lisäksi on sosiaalisten taitojen sekä arjen ja elämänhallintataitojen oppimiseen ohjausta.
- Vapaan sivistystyön vapaatavoitteisten koulutuksien kuvaaminen osaamisperusteisesti ja suorituksien kirjaaminen KOSKI-tietovarantoon parantaa mahdollisuuksia todentaa hankittua osaamista ja sisällyttää se osaksi yksilöllisiä oppimispolkuja. Osaamistavoitteet voivat ohjata opiskelijaa valitsemaan omaa osaamistaan parhaiten kehittävän koulutuksen tai oppimispolun. Tämä uudistus vapaassa sivistystyössä on luonut tarpeen kehittää ohjauskäytäntöjä.
- Vapaan sivistystyön oppilaitokset ovat osa koulutusjärjestelmää ja niiden mahdollisuudet toimia niin paikallisesti kuin valtakunnallisestikin osana ohjaus- ja neuvontapalvelujen kokonaisuutta tulisi tunnistaa ja tunnustaa. Vapaan sivistystyön oppilaitokset voivat osaltaan toteuttaa elinikäistä ohjausta, joka on tunnistettu yhdeksi keskeiseksi välineeksi tuettaessa yhteiskuntaa työelämän ja osaamisen murroksessa. Ohjauksella voidaan vaikuttaa työllistymisen kannalta tärkeään osaamisen hankkimiseen, siirtymien sujuvuuteen sekä osuvien ja mielekkäiden koulutus- ja työurien rakentumiseen. Ohjauksen merkitys korostuu nivelvaiheissa, koulutusasteelta toiselle siirryttäessä.

EO – Erilaisten oppijoiden liitto

- Yksi EO-liiton ydintehtävistä on lisätä tietoa ja ymmärrystä oppimisen **monimuotoisuudesta** ja siten lisätä **yhdenvertaisuutta** yhteiskunnassa, erityisesti oppilaitoksissa ja työelämässä (työpaikoilla ja työllisyyspalveluissa).
- EO-liitto **kouluttaa jatkuvasti ohjausalan ammattilaisia** erityisesti oppimisen vaikeuksia kokevien asiakkaiden ohjaamisessa (asiakkaan kohtaaminen sekä tuen keinot ja välineet). Oppilaitosten lisäksi koulutuspyyntöjä on tullut enenevästi mm. työllisyyspalveluista. Lisäksi EO-liitto on asiantuntijana mukana useissa hankkeissa, joissa (osa)tavoitteena on lisätä osaamista erityisesti koulutuksessa aliedustettujen ryhmien ohjaamisessa.
- EO-liitossa annetaan **yksilöllistä ohjausta** vuosittain noin 150 asiakkaalle (ohjauskertoja 1–10 kertaa/asiakas). Useimmiten asiakkaat ovat työllisyyspalvelujen asiakkaita tai opiskelijoita, ja he hakevat apua erilaisiin oppimisen vaikeuksiinsa, jotka estävät heitä pääsemästä koulutukseen/työhön tai etenemään opinnoissa/selviytymään työtehtävistä.
- EO-liiton asiantuntijoilla/ohjaajilla on erinomainen asiantuntemus **digitaalisten ohjelmien ja apuvälineiden/helppokäyttötoimintojen käytössä** sekä **tekoälyn hyödyntämisessä**. Nämä taidot ovat avainasemassa yksilöohjauksissa ja näistä taidoista järjestetään myös jatkuvasti koulutuksia mm. ohjausalan ammattilaisille.
- Lisäksi EO-liitossa on suunnitteilla **tutkimushanke aikuisten oppimisvaikeuksien taloudellisista kustannuksista**. Tarkoituksena on selvittää, kuinka paljon aikuisten oppimisvaikeudet aiheuttavat yhteiskunnalle kustannuksia työttömyyden ja tukien kautta – ja kuinka paljon voitaisiin säästää ja hyötyä, jos oppimisvaikeudet tunnistettaisiin ja niihin olisi tukea nykyistä paremmin.

AMEO-verkosto Ammatilliset erityisoppilaitokset 1/2

1. Saavutettavasti ja asiakaslähtöisesti

AMEO-verkoston oppilaitoksissa mahdollistetaan tukea tarvitseville opiskelijoille ELO-foorumin tavoitteiden mukaista koulutusta, jotta myös muuttuvan työn maailma avautuu yhdenvertaisesti kaikille. Opiskelu on suunnitelmallista ja henkilökohtaista. Myös ohjaus työuralle avoimille markkinoille mahdollistetaan täsmätyötehtävien ohella. Tavoite on painottunut koulutuksessa tarkasteluvuonna 2025

2. Digitaalisesti

Tekoälyn hyödyntämisen maailma on sisällytetty koulutukseen ja useat digitaaliset hankkeet tukevat digitaalisen maailman hyödyntämistä. Koulutuksessa ja työuraohjauksessa tutustutaan alustatalouden eri sovelluskokonaisuuksiin ja palvelukokonaisuuteen. Digitaalisten palveluiden kehittyessä asia on ollut keskeistä myös vuonna 2025.

3. Laadukkaasti ja osaavasti

Parhaillaan on meneillään oppilaitosten ja eri kunnallisten työvoimapalveluiden yhteistyön kehittäminen. Uusi kuntavastuulle siirtynyt työnhaku ja sijoittuminen edellyttävät yhteistyötä moniammatillisesti ja –kanavaisesti.

AMEO-verkosto -Ammatilliset erityisoppilaitokset 2/2

4. Yhdenvertaisesti ja kestävästi

Yleisellä tasolla oppilaitokset noudattavat YK:n kestävä kehityksen tavoiteohjelma Agenda 2030 periaatteita. Kansallisesti AMEO-oppilaitoksilla on paikallisia ja hankkeita ohjauksen kehittämiseksi.

5. Monialaisesti ja koordinoitusti

Parhaillaan on menossa yhteistyön kehittäminen hyvinvointialueiden sekä työvoimahallinnon uudistuksen kanssa. Sujuvuudessa ja selvyudessa on edelleen kuluvana vuonna ilmennyt useita kehittämistarpeita ja uudistus vie vuosia sujuvuuden kehittämiseksi tyydyttäväksi. Julkisen talouden heikko tila on näkynyt kuluneena vuonna palveluiden saatavuudessa ja yhteistyön kehittämisessä.

6. Tietoon perustuen

Opetuksen ja koulutuksen valtakunnallinen tietovaranto Koski on parantanut tietohallintoa ja urasuunnittelun operatiivista työtä. Opetushallinnon Vipunen-tilastointipalvelu on parantanut seuranta- ja ennakoitua. Oppilaitokset ovat parantaneet oppilaitoskohtaista raportointia eri digitaalisilla tietovaranto- ja raportointimenettelyillä. Opiskelijatasolla esimerkiksi ohjautuminen yhteishakuun ja jatkuvaan hakuun on parantunut oppilaitosten kyetessä osoittamaan aluekohtaisesti parantunutta vaativan erityisen tuen palvelukokonaisuutta.

SYL

1. Saavutettavasti ja asiakaslähtöisesti

- SYL on viimeisen vuoden aikana korostanut yliopisto-opiskelijoiden ohjauksen ja oppimisen tuen tärkeyttä sekä tehnyt uusia avauksia näiden edistämiseksi.
- Olemme laatineet katsauksen yliopistokoulutuksen läpäisyyn vaikuttavista tekijöistä sekä toimenpidesuosituksia näiden perusteella.
- Nostamme tapaamisissa ja viestinnässä säännöllisesti esiin riittävien ohjausresurssien turvaamisen.
- Uusina avauksina olemme ehdottaneet mm. korkeakoulujen oppimisen tuen mallin laatimista, ohjauksellisia interventioita heikosti suoriutuville opiskelijoille sekä korkeakoulutukseen valmentavan koulutuksen luomista toisen- ja korkea-asteen nivelvaiheeseen.

2. Digitaalisesti

- Vuoden aikana olemme lausuneet hallituksen esityksestä jatkuvan oppimisen digitaalista palvelukokonaisuutta koskevaksi lainsäädännöksi lausuntopalvelussa sekä myöhemmin eduskunnan sivistysvaliokunnalle.
- Olemme myös osallistuneet osaamispolun Beta-vaiheen testaukseen.

4. Yhdenvertaisesti ja kestävästi

- Olemme työssämme pitäneet esillä tarvetta kouluttaa yliopistojen opetushenkilökuntaa eri taustaisten opiskelijoiden pedagogisista tarpeista. Olemme erityisryhminä korostaneet esimerkiksi maahanmuuttotaustaisten ja neuroepätyypillisten opiskelijoiden tarpeita.

Unifi

Keskeiset nostot:

- **Opiskelijavalintojen kansallinen kehittäminen** (yliopistovalinnat.fi)
- kansallinen **digitaalinen opintojen tarjonta ja saavutettavuus**, Digivisio ja opin.fi
- oikean **osaamisen tunnistaminen** ja tarjoaminen' on keskeinen yliopistojen ops-työn tavoite
- palvelukehityksemme fokus on, että **erilaiset oppijat** huomioidaan ohjauksessa
- jatkuvan oppimisen systemaattinen kehitys (esim. [Opiskelu FITechissä | FITech](#))